

Dosarul nr. 2ra-1587/22
2-20114923-01-2ra-04112022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) V. Lastavețchi
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Martin Roman, reprezentat de avocatul Chilat Nicolae și Societatea cu Răspundere Limitată "Coffee Art", reprezentată de avocatul Selchin Igor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Martin Roman împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Coffee Art", intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la restabilirea drepturilor salariale și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022,

c o n s t a ț ă :

La 18 septembrie 2020, Martin Roman a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Coffee Art", intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la restabilirea drepturilor salariale și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Martin Roman a menționat că la 02 aprilie 2018 a încheiat cu SRL "Coffee Art" contractul individual de muncă pe o perioadă de probă și un salariu de 16,9 de lei pe oră.

Astfel, la 02 aprilie 2018 a fost emis ordinul nr. 14-C din 02 cu privire la angajarea în funcție, iar ulterior, la 27 aprilie 2018 a fost încheiat Acordul adițional nr. 1, prin care a fost modificată plata pentru ora de muncă, care începând cu 01 mai 2018 a fost stabilită la suma de 18,53 de lei pe oră.

La 18 iunie 2020, a fost informat despre faptul că relațiile de muncă au fost suspendate.

La 30 iunie 2020, a expediat Inspectoratului de Stat al Muncii o cerere, prin care a solicitat efectuarea unui control la SRL "Coffee Art" pentru a identifica

ordinul în temeiul căruia au fost suspendate relațiile muncă, a graficului de pontaj cu zilele și orele de muncă pentru perioada octombrie 2019 – iunie 2020, identificarea plăților salariale efectuate în contul său, identificarea perioadei de concediu oferită, precum și a statutului său.

Prin răspunsul Inspectoratului Teritorial de Muncă din 24 iulie 2020, a fost informat despre faptul că prin ordinul nr. C-55 din 15 martie 2020, a fost suspendat în temeiul art. 76 lit. f) din Codul muncii – forța majoră, confirmată în modul stabilit, ce nu impune încetarea raporturilor de muncă.

La fel, a fost informat despre faptul că prin ordinul nr. D-46 din 17 iunie 2020, a fost concediat în temeiul art. 86 alin. (1) lit. k) din Codul muncii - comiterea de către salariatul care gestionează nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale ori care are acces la sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator a unor acțiuni culpabile, dacă aceste acțiuni pot servi drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv.

Totodată, i s-a comunicat că nu i-au fost achitate sumele ce i se cuveneau în ziua eliberării în sumă totală de 10 857,36 de lei și compensația pentru concediul nefolosit.

Reclamantul a invocat ilegalitatea ordinelor respective.

La caz, a specificat că ordinul nr. C-55 din 15 martie 2020 a fost emis în lipsa unui temei juridic, iar ordinul nr. D-46 din 17 iunie 2020 urmează a fi apreciat ca fiind dubios, dat fiind faptul că la 18 iunie 2020 a fost la locul de muncă.

Martin Roman a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a pretențiilor (f. d. 103-104 Vol. I), anularea ordinelor SRL ”Coffee Art” nr. C-55 din 15 martie 2020 și nr. D-46 din 17 iunie 2020, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la muncă pe perioada 17 iunie 2020 – 17 aprilie 2021 în sumă de 41 665 de lei, încasarea salariului restant pe perioada 15 martie 2020 – 15 iunie 2020 în sumă de 12 499,5 lei, încasarea penalității în mărime de 21 661,63 de lei, încasarea prejudiciului moral în mărime de 12 499,5 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 octombrie 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Martin Roman.

S-a anulat ordinul nr. D-46 din 17 iunie 2020, emis de directorul SRL ”Coffee Art”, cu privire la concedierea din funcție a lui Martin Roman.

S-a anulat ordinul nr. 3-I din 18 iunie 2020, emis de directorul SRL ”Coffee Art”, cu privire la recuperarea lipsei de valori materiale din contul lui Martin Roman.

Se restabilit Martin Roman în funcția deținută până la emiterea ordinului nr. D-46 din 17 iunie 2020 cu privire la concedierea din funcție.

S-a încasat de la SRL ”Coffee Art” în beneficiul lui Martin Roman salariul pentru absența forțată de la serviciu, în perioada 17 iunie 2020 – 17 mai 2021 în sumă de 55 000 lei; suma de 325 de lei, reținută în temeiul ordinului nr. 3-I din 18 iunie 2020; penalități calculate pentru neplata în termen a salariului în sumă de

32 475 de lei; prejudiciu moral, în sumă de 5 000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4 000 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

S-a încasat de la SRL "Coffee Art" în beneficiul lui Martin Roman suma de 3 034 de lei cu titlu de taxă de stat de la plată cărei reclamantul a fost scutit prin efectul legii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, s-a admis cererea de apel declarată de SRL "Coffee Art", s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 15 octombrie 2021 în partea încasării salariului pentru absența forțată de la muncă și penalității pentru neplata salariului și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-a încasat de la SRL "Coffee Art" în beneficiul lui Martin Roman salariul pentru absența forțată de la muncă pe perioada 17 iunie 2020 – 01 octombrie 2020 în sumă de 12 332,33 de lei, iar în rest, pretențiile au fost respinse.

În rest, hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 15 octombrie 2021 s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că, deși prin ordinul nr. 2-I din 18 iunie 2020, în temeiul Actului de constatare a încălcării disciplinei muncii și cererii lui Jmacenco Dmitrii, SRL "Coffee Art" a ordonat efectuarea anchetei de serviciu, nu a prezentat nici o probă din care ar urma realizarea exigenței privind solicitarea explicației scrise a salariatului și ultimul, fiind înștiințat despre oferirea posibilității de a se apăra de fapta ce i se impută, a refuzat acest drept al său, precum și rezultatele anchetei de serviciu.

La speță, instanța de apel a stabilit că neasigurarea de către SRL "Coffee Art" a unei anchete efective, ce ar fi contribuit la apărarea poziției persoanei supuse anchetei de serviciu, conchide că, pe marginea încălcărilor reținute în sarcina lui Martin Roman au fost luate în calcul doar faptele stabilite de către angajator, pe poziția sa dominantă, fiind limitat dreptul salariatului de protecție față de abuzul din partea SRL "Coffee Art".

Deci, instanța de apel a specificat că instanța de fond corect a concluzionat referitor la anularea ordinului nr. D-46 din 17 iunie 2020, cu privire la concedierea din funcție a lui Martin Roman și a ordinului nr. 3-I din 18 iunie 2020 cu privire la recuperarea lipsei de valori materiale din contul lui Martin Roman și ca urmare a acestui fapt, restabilirea lui Martin Roman în funcția deținută și încasarea sumei reținute în temeiul ordinului nr. 3-I din 18 iunie 2020 în mărime de 325 de lei.

La fel, instanța de apel a conchis că Martin Roman a fost eliberat la 16 iunie 2020 și a fost restabilit în funcție la data de 15 octombrie 2021.

Totodată, începând cu data de 01 octombrie 2020, în temeiul contractului individual de muncă nr. 26/20 din aceeași dată și ordinului de angajare nr. 52C din 01 octombrie 2020, Martin Roman a activat în cadrul întreprinderii SRL "SAGUS-PRIM" în funcție de barman.

Referitor la acest fapt, instanța de apel a menționat că, începând cu data de 01 octombrie 2020, Martin Roman a beneficiat de salariu, deci a fost privat de salariu prin imposibilitatea de a munci numai până la data respectivă.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, în speță, criticile SRL "Coffee Art" cu privire la perioada absenței forțate de la serviciu sunt întemeiate parțial, considerent din care apelul în această parte urmează a fi admis și emisă o nouă hotărâre cu privire la încasarea de la SRL "Coffee Art" în beneficiul lui Martin Roman a salariului pentru absența forțată de la serviciu în perioada 17 iunie 2020 – 01 octombrie 2020 în sumă de 12 333,33 de lei, în rest pretenția respectivă urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

Cât privește argumentul apelantului cu privire la încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a menționat că, acesta a fost încasat ca urmare a constatării eliberării ilegale din serviciu și ca urmare a anulării ordinului nr. D-46 din 17 iunie 2020 cu privire la concedierea din funcție, cu atât mai mult că cuantumul acestuia nu poate fi mai mic decât un salariu mediu lunar al salariatului, la caz 5 000 lei.

Totodată, instanța de apel a relevat că Martin Roman a solicitat încasarea penalității în mărime de 32 475 de lei pentru neachitarea salariului de către angajator pentru perioada absenței forțate de la serviciu, ca urmare a eliberării ilegale.

La caz, instanța de apel a reținut că Martin Roman, în perioada menționată nu a prestat efectiv muncă SRL "Coffee Art", precum și că până la restabilirea în funcție prin hotărârea instanței, ultima nu avea față de acesta careva obligații prevăzute de lege și de contractul individual de muncă, pentru a conchide culpa angajatorului, prin urmare, prima instanță eronat a dispus încasarea de la SRL "Coffee Art" a compensației de întârziere.

În susținerea acestei concluzii, instanța de apel a indicat și că compensația de întârziere în mărime de 0,3% se calculează pentru fiecare sumă neachitată, începând cu termenul de la care suma dată a devenit certă, exigibilă și scadentă, mai mult, acest tip de dobândă se aplică independent de încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță eronat a reținut aplicabilitatea în situația din speță a prevederilor art. 330 alin.(2) din Codul muncii, astfel hotărârea instanței de fond urmează a fi casată în partea respectivă cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a pretenției date ca neîntemeiate.

La 18 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Martin Roman, reprezentat de avocatul Chilat Nicolae a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești în partea în care au fost respinse pretențiile, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasat salariul pentru absența forțată de la muncă pe perioada 17 iunie 2020 – 01 octombrie 2020 în mărime de 17 500 lei și penalitatea pentru neachitarea în termen a salariului în mărime de 32 685 de lei.

Recurentul Martin Roman, în motivarea recursului a invocat că soluția instanței de apel este una neîntemeiată și ilegală, rezultată din interpretarea și

aplicarea eronată a normelor de drept material.

Recurentul a menționat că suma calculată de instanța de apel în mărime de 12 333,33 de lei cu titlu de salariu pentru absența forțată de la muncă este eronată, or, suma corectă este de 17 500 lei.

Cu referire la respingerea pretenției de încasarea a penalității, recurentul a menționat că atât prima instanță, cât și instanța de apel au confirmat vinovăția angajatorului pentru neachitarea în termen a salariului, astfel, instanțele urmau să dispună încasarea penalității pentru neachitarea în termen a salariului.

La 10 noiembrie 2022, SRL "Coffee Art", reprezentată de avocatul Selchin Igor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești în partea în care au fost admise pretențiile, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Martin Roman să fie respinsă. De asemenea, a solicitat încasarea de la Martin Roman a sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în instanța de fond și a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de apel și recurs.

Recurentul SRL "Coffee Art", în motivarea recursului, a invocat că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, a apreciat arbitrar probele, iar drept consecință, nu a dat un răspuns cert la toate argumentele invocate în cererea de apel, pronunțând astfel o soluție prematură.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 14 iunie 2022.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa părților prin intermediul poștei electronice la data de 13 septembrie 2022.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 18 octombrie 2022 de către Martin Roman și la 10 noiembrie 2022 de către SRL "Coffee Art", respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursurilor completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Martin Roman, reprezentat de avocatul Chilat Nicolae și SRL "Coffee Art", reprezentată de avocatul Selchin Igor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Martin Roman, reprezentat de avocatul Chilat Nicolae și Societatea cu Răspundere Limitată "Coffee Art", reprezentată de avocatul Selchin Igor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh